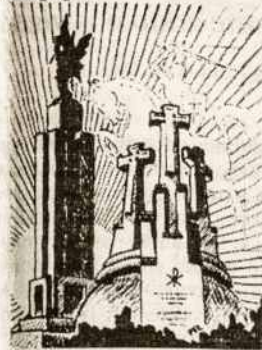

TĖVIŠKĖS AIDAI

Serving the Lithuanian Community since February 11, 1956

Nr 15 (2454) 2010 LIEPA 14 - JULY 14

Prano Pusdešrio

Mindaugo karūna

This newspaper was mailed on Wednesday, July 14, 2010. (Next Edition July 21, 2010)

mgestautas@hotmail.com

Kunigystės sidabrinis Jubiliejus

Užsienio lietuvių katalikų sielovados patariamasis komitetas siunčia Prelatui Edmundui Putrimui nuoširdžiausius linkėjimus į dvidešimt penkių metų kunigystės jubiliejaus progą.

Prelate, Jūsų kunigystės tarnystėje Jėzui Kristui, Jo Bažnyčiai ir Kristaus sekėjams padedate statyti Šventosios Dvasios šventyklą lietuvių katalikų širdyse. Šv. Paulius rašydamas laišką korintiečiams taip pat ir primena mums "Juk mes esame gyvojo Dievo šventovė, kaip Dievo pasakytą, Aš apsigyvensiu tarp jų ir ten vaikštinėsiu, aš busiu jų Dievas, o jie bus manoji tauta" (II kor 6:16).

Dėkojame už Jūsų pasiryžimą toliau dirbuotis užsienio lietuvių katalikų sielovados gretose. Meldžiamės, kad Dievas telaimintų ir telydėtų Jus tolimesnėje kunigystėje. Prelatas buvo Šventojo tėvo Jono Pauliaus II įšventintas kunigu Romoje 1985 birželio 2 d.

Prelatas Edmundas Putrimas gimė 1959 metais Toronte, Kanadoje, išeivių Sofijos ir Mindaugo Putrimų šeimoje. 1980 metais įstojo į Šv. Kazimiero kolegiją Romoje, o 1985 metais Romoje popiežiaus Jono Pauliaus II įšventintas kunigu. Daug metų jis sėkmingai dirbęs su išeivijos jaunimu, stovyklų bei Vasario 16-osios gimnazijos buvęs kapelionas, aktyvus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bei Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikėjas. Prelatas Edmundas Putrimas plačiai pažįstamas Šiaurės Amerikos, Europos, Pietų Amerikos lietuvių bendruomenėse.

Skelbti Kristaus žodį ir liudyti Jo asmenybę

Visi krikščionys yra pašaukti savo gyvenimo darbais skleisti Kristaus šviesos spindulius. Šio sekmadienio Evangelija byloja apie svarbiausią Kristaus mokinių pasiuntinybę: eiti ir skelbti bei liudyti, kad jau prisitartinio dieviškoji Karalystė (plg. Lk 10, 9), kurios tikrasis Karalius - Viešpats Jėzus, trokštantis įžengti į kiekvieno žmogaus geros valios kupiną širdį, idant joje Jam būtų pilnai leista viešpatauti.

Kaip Jonas Krikštytojas iš anksto ruošė žmones Jėzaus Kristaus atėjimui, taip panašiai ir Viešpaties pasiųstieji septyniiasdešimt du mokiniai (beje, siunčiami po du, kad vienas kitu galėtų labiau pasitikėti ir varge vienas kitam padėti) buvo Jėzaus pasiūti „praminti takus“ pasaulio Gelbėtojo didžiosios misijos įvykdymui - žmonijos su Dievu Tėvu sutaikymui.

Jis, siųsdamas savo mokinius „lyg avinėlius tarp vilkų“ (Lk 10, 3), visų laikų savo sekėjus įspėjo būti budriems ir atsižadėti bet kokių nuosavybės saitų, kurie galėtų stabdyti misijonieravimo pašaukimą. Nors piktoji dvasia visuomet ieško (per suklaidentus žmones) įvairių progų, kad galėtų sužlugdyti bet kokią krikščionišką veiklą (dabartinėje

sekuliarioje visuomenėje tai pastebime), tačiau Jėzus, suteikdamas savo ištikimiesiems antgamtinių malonių, sumaniai juos apsupa savo nuolatine globa. Tiesa, jie neišvengiamai dėl Evangelijos turi pakelti įvairius persekiojimus, bet jiems nesuteikiama galimybė visiškai nukabinti nosį nesėkmėse. Dargi priešingai. Mokytojas juos ragina net džiaugtis, „kad jų vardai įrašyti danguje“ (Lk 10, 20).

Kaip svarbu ir šiandien visiems krikščionims, skelbiantiems ir liudijantiems aplinkiniams Kristų, būti pasūdytais ugnimi (plg. Mk 9, 49), tai yra kuo daugiau turėti aukos ir tarnavimo kitiems dvasios, kuri juose tik tuomet auga, kai budėdami saugosi nuodėmių žabangų ir, stengdamiesi vadovautis tikėjimu, liudija Jį visu savo gyvenimu.

Yra žinoma tokia istorija. Vienas valstietis gabeno į malūną ant asilo sunkų maišą su grūdais. Maišas nuslydo nuo asilo nugaros ir liko gulėti ant žemės... Vienam žmogui pakelti tą sunkų nešulį buvo per sunku. Neliko nieko kito, kaip

Mieli ir brangūs Lietuvos žmonės, Tautietės ir tautiečiai,

Nuoširdžiai sveikinu visą mūsų tautos ir valstybės bendruomenę su gražia istorine švente - Mindaugo karūnavimo diena.

Liepos 6-oji dar kartą primena gilią mūsų protėvių praeitį, išskirtines istorines datas, svarbiausius įvykius, didžiūsiąsias asmenybes, seniai tapusias Lietuvos ir lietuviybės simboliais, tvirčiausiais mūsų tautinės sąmonės pamatais. Tačiau ar šiandien mes žinotume apie didžiuosius valdovus ir svarbiausias kovas, jei jų nebūtų stovėję tūkstančiai žmonių, kurie rėmė savo valdovus, o svarbiausia - savo tautą ir valstybę - mintimis, žodžiais ir darbais? Atsakydami į šį klausimą kartu atsakome, kokia kiekvieno iš mūsų vieta istorijoje, kokia mūsų kasdienio triūso prasmė ir vertė.

Tautą ir valstybę, istoriją ir jos tęstinumą kuria tūkstančiai žmonių, kartu kartos - visi, per amžius laikę save Lietuvos žmonėmis, lietuvių tautos žmonėmis. Šiandien - mūsų eilė dirbti šį darbą, todėl tautines vertybes, gautas kaip vertingiausią protėvių palikimą, kaip svarbiausią tautinės atminties dalį, turėtume suvokti ir kaip pareigą. Pareigą pasitarnauti savajai tautai, jos tradicijoms, jos dabarčiai ir ateičiai.

Nuoširdžiai linkiu to visiems Lietuvos žmonėms, nepriklausomai nuo jų amžiaus, pažiuūrėti ar šiandieninės gyvenimo vietos. Būkime artima ir vieninga tauta ne tik savo tautinėmis ir dvasinėmis šaknimis, bet ir savo įsipareigojimais, savo ištikimybe Lietuvai ir lietuviybei.

Sveikinu visus Lietuvos žmones, visus, kurių mintis ir darbus lydi tikėjimas savo gimtąja šalimi, savo Lietuva, ir linkiu pačios geriausios kloties šias vertybes saugant, gausinant ir perduodant ateities kartoms.

Irena Degutienė

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė

laukti, kol kas nors eis pro šalį. Neilgai trukus išgirdo atjojant raitelį, tačiau pamatęs, jog tai pats grafas iš netolimos pilies, valstietis norėjo skradžiai žemę prasmegti, nes jam atrodė, kad visiškai nederama prašyti tokio kilnaus pono pagalbos. Grafas prijogo, pamatė, kas nutiko, nulipo nuo žirgo ir tarė: „Matau, tau mažumėlė nepavyko, bičiuli. Pasirodžiau pačiu laiku ir galiu tau padėti.“ Tai pasakęs čiupo maišą už vieno galo, valstietis už kito ir abu užkėlė jį asilui ant nugaros. Vis dar be žado valstietis paklausė: „Mano pone, kaip aš jums atsilyginsiu?“. „Labai paprastai, - atsiliepė kilnūs

ponas. - Kai pamatysi žmogų bėdoje, padėk, kaip ir aš tau padėjau“. Šio grafas pasielgė taip, kaip jo vietoje būtų pasielgęs pats Kristus. Jėzus dėl to ir atėjo į šį pasaulį, kad ne Jam būtų tarnaujama, bet kad Jis visiems tarnaudamas paliktų visoms kartoms neblėstantį artimo meilės pavyzdį (plg. Mt 20, 28), kuris ir mūsų laikų krikščionis tegul įkvepia atnaujinti intenciją: ką gero padarysiu kiekvienam žmogui, kurį man Viešpats tikrai neatsitiktinai siunčia arba leidžia su juo susitikti, tai tuomet Jam pačiam padarysiu ir Jam patarnausiu (plg. Mt 25, 40). Tai - kilniausia motyvacija, kuria vadovaujantis tinkamiausiu būdu skelbiame Jo Karalystę ir liudijame ją gyvenime.

Kun. Vytenis Vaškėlis.

„Nē vienas, kuris pridēda rankā priē arklō ir žvalgosī atgal, netinka Dievo karalystēi“ (Lk 9, 62)

Pažvelkime, kā kalba Jēzus apie pašaukumā. Pirmasis ir svarbiausias Jēzusa patarimas, tirantiems savo pašaukumā, yra gyvenime neieškoti lengvū keliū, saugiū pastogiū, nišū. O kaip dažnai sužalojama jauno žmogaus dvasia; kai tėvai ar vyresnieji sako: „Iš to duonos nevalgysi“.

Kai Jēzus sako: „Palik mirusiem laidoti savo numirēliū, o tu eik ir skelbk Dievo karalystē!“ (Lk 9, 60), - tai nēra beširdžiai žodžiai gedinčiam savo mirusio tėvo, nes šioje Švento Rašto vietoje pakviestas sekti Jēzumi žmogus labiau yra susirūpinęs savo namais ir įsipareigojimais jiems, nei pašaukimu. Taip rūpimas tėvas yra sveikas ir gyvas, o pakviestasis sekti Jēzumi savo baimę gyvenimo pokyčiams mieliau linkęs dangstyti vienu ar kitu, dažniau tariamu, gyvenimo rūpesčiu. Jēzus kviečia veiklai nieko neatidėliojant, nelaukiant geresniū, palankesniū tam sąlygū.

Todėl tik Jēzusa Atperkamoji Malonė gali mus išvaduoti iš šio pasaulio visū baimiū, netikrumū, apgaulės, nepasitikėjimo, noro dairytis vis atgalios ir ieškoti savęs vakarykštėje dienoje. Štai čia būtų esminė krikščioniško gyvenimo pašaukimo dominantė, kertinio akmens žymė gyventi ČIA ir DABAR žvelgiant nuolat į priekį su Kristaus dvasia ir palaima. To šiandien, anot apaštalo Pauliaus, renkantis savo gyvenimo keliā ir pašaukimā, jaunajai kartai nuoširdžiai linki visa Lietuva: „Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!“ (2Kor 6, 2).

Kun. Egidijus Arnašius

Kryžių kalno vienuolynui - 10 metų

2010 m. liepos 6 d. (antradienį) Pranciškonų vienuolynė priē Kryžių kalno (Jurgaičių k., Šiauliū r.) Mažesniūjū broliū ordino (pranciškonū) Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos broliai paminėjo savo vienuolyno pašventinimo 10-ies metų jubiliejū. 11.00 val. vienuolyno koplyčioje buvo švenčiamas šv. Mišios, kurioms vadovauti pakvietė Apaštalinį nuncijus arkivysk. Luigi Bonazzi. Šventėje apsilankė Šiauliū vyskupas Eugenijus Bartulis, taip pat iš Italijos atvykė Toskanos provincijos broliai pranciškoniai. Po pamaldū buvo prisiminta vienuolyno pastatymo istorija, prof. Eglė Laumenskaitė skaitė paskaitā apie Kryžiaus reikšmę tikinčiųjų gyvenime.

Prie Kryžių kalno esantis pranciškonų vienuolynas išskilingai pašventintas 2000 m. liepos 8-ąją. Tuomet iškilmėse dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Ervinas Josefas Enderis, vyskupas pranciškonas iš Italijos Rodolfo Cetoloni OFM, lietuviai vyskupai E. Bartulis ir R. Norvila, gausū būrys broliū pranciškonū iš Italijos ir Lietuvos, LR Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, Italijos ambasadorius Lietuvoje Mario Fugazzola, gausū tikinčiųjų būrys. Vienuolyno įsteigimo istorija Kryžių kalnas išgarsėjo visame pasaulyje, kai čia 1993 m. rugsejo 7 dieną apsilankė Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II. Šventasis Tėvas prie kalno, dalyvaujant daigiatūkstantinei žmoniū miniai, drauge su Lietuvos vyskupais aukėjo šv. Mišias. Pamoksle popiežius Jonas Paulius II nuoširdžiai prisipažino ilgai laukęs dienos, kada galės aplankyti šį kalnā ir jame apmąstyti Kristaus kryžiaus slėpinį.

Lankymosi Kryžių kalne įspūdžiai vis ataidėdavo vėlesnėse popiežiaus kalbose, pasisakymuose. 1993 m. rudenį, vos kelioms savaitėms prabėgus nuo jo kelionės po Lietuvā, Jonas Paulius II apsilankė Italijoje, Toskanos provincijoje, La Vernos kalne, įsikūrusiame pranciškonų vienuolynė. Lietuviū tautos vienijimosi su Kristumi kančioje išgyvenimas Lietuvoje, Kryžių kalne, ir Dievo malonės patyrimas La Verneje, kur šv. Pranciškus Asyžietis (pranciškonū ordino įkūrėjas) išgyveno susijungimo su Kristumi žemėje kulminacijā ir buvo Viešpaties kančios žymėmis - stigmomis, įkvėpė popiežiū vizijā sujungti La Vernos kalnā Italijoje su Kryžiaus kalnu Lietuvoje.

Vėliau, prisiminęs abi šias keliones, Jonas Paulius II laiške Mažesniūjū broliū ordino vyresniajam Giacomo Bini rašė: „Naujojo tūkstantmečio aušroje man dar giliau atsiskleidė šių išskirtiniū įvykiū svarba: visa žmonija ir visi Europos gyventojai turi leistis į piligrimines keliones į Šiaulius ir La Vernā. Į vietas, paženklintas Kryžiaus slėpiniu, idant žmogus, sąmoningiau apmąstęs mūsų Viešpaties kančią, mirtį ir prisikėlimā, atsiskleisų atsivertimo malonei.“

Praėjus metams po popiežiaus vizito į Lietuvā, La Vernos kalno pranciškoniai atvyko į Kryžių kalnā dalyvauti popiežiaus Jono Pauliaus II kryžiaus pastatymo iškilmėje. Šventėje dalyvavęs Šventojo Tėvo atstovas apaštalinis nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia paragino Italijos mažesnius brolius padėti Lietuvos pranciškonams šalia Kryžių kalno įkurti dvasinius namus - vienuolynā. Į šį raginimą Toskanos provincijos pranciškoniai noriai atsiliepė. 1997 metais birželio 13 dieną Vatikane, dalyvaujant Lietuvos bei Toskanos provincijų pranciškonų atstovams, popiežius Jonas Paulius II pašventino būsimojū vienuolyno projektā, maketā bei kertinį akmenį, išrėtā iš La Vernos kalno, kuris su jame esančioje kapsulėje saugomais vienuolyno steigimo dokumentais 1998 m. gegužės 9 d. buvo padėtas toje vietoje, kur netrukus turėjo iškilti vienuolyno pastatas.

2000 m. balandžio 22 d. pranciškonų generalinis ministras Giacomo Bini išleido dekretā, kuriuo šalia Kryžių kalno buvo įsteigtas Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos Kryžių kalno vienuolynas. 2000 m. liepos 8 d. vienuolynas iškilingai pašventintas. Vienuolyno pašventinimo proga generaliniam ordino ministrai Jonas Paulius II rašė: „Džiugu matyti, kad La Verne ir Kryžių kalnas bus dar labiau suvienyti šiame Apaizdos dovanotame pranciškonū Ereme. [...] Iš širdies gelmiū linkiu, kad įsikūrusio Eremo (nuošali maldos ir susikaupimo vieta) dėka Kryžių kalnas virstų reikšmingu gailėstingumo ir išgelbėjimo ženklū, kuriuo yra mūsų Atpirkėjo Kryžius ir Prisikėlimas.“

Vienuolyno projekto autorius - architektas pranciškonas Angelo Polesello. Projektā įgyvendino La Vernos kalno vienuolyno architektas restauratorius Leandro Rimmaudo Nunzio. Kryžių kalno vienuolyno Šv. Pranciškaus stigmū gavimo koplyčios altoriū, tabernakulį ir pulpitā sukūrė skulptorius Rimantas Sakalauskas. Altoriaus reljefuose atsiskleidžia Kryžių kalno ir La Vernos kalno, ant kurio melddamasis šv. Pranciškus gavo stigmatas - Kristaus žaizdas, sąsajos. Koplyčios vitražū autorius - profesorius Algis Dovydenas. Koplyčios vitražai žymi šv. Pranciškaus ir jo pirmųjų broliū gyvenimo momentus bei pranciškonū misijos pradžiā Lietuvoje ir svarbiausias jų istorijos akimirkas. Koplyčios ikonū „Šv. Pranciškaus stigmū gavimo“ ir „Marijos soste“ kūrėjas pranciškonas brolis Carlo Bertagnin. Vienuolyno kiemelio bronzinės skulptūros „Šventasis Pranciškus ekstazėje“ autorius - skulptorius Fabrizio Giannini. Gintauto Kurmanskio įmonė „Šiauliū kalviai“ nukalė koplyčios vartus ir kitus geležinius dirbinius vienuolynė ir aplink jį.

(Bus daugiau)

Andrius Nenėnas OFM.

Šio, 13 metų sekmadienio, Evangelijos pagal Lukā esmė - pašaukimo sunkumai. Tai ypač svarbu, kai šiomis dienomis mokyklū ir gimnazijū abiturientai atsima brandos atestatus ir ruošiasi tolimesniam gyvenimo skrydžiūi, - kas į universitetus, o kas į darbo ir veiklos barus. Tai dvasinio neramumo metas tėvams, globėjams, mokytojams ir visiems ugdytojams, - kaip pasisuks gyvenimai ir likimai vakarykščių geltonsnapiū mokiniū bei augintiniū, kokius gyvenimo kelius ir apsisprendimus pasirinks savarankiškam gyvenimui pradėję skleistis jauni žiedai.

Skaitant vieno ar kito žinomo žmogaus biografijā užtinkū, kad jo gyvenime lemiamas pašaukimo pasirinkimas įvykęs lyg atsitiktinai. Gali išgirsti ne vienā prasaritū, kad net paskutinėmis akimirkomis nežinojęs, ką rinktis, ir tik draugū, pasirinkusių vienā ar kitā profesijā, paragintas, nuėjęs su jais iš paskos ir - nesigailėjęs. Kitas, pasirinkęs savo gyvenimo pašaukimā irgi lyg atsitiktinai, taip pat vėliau buvo įsuktas savos profesijos ir pašaukimo girnū visu pajėgumu atsiduoti tautos ir žmoniū reikalams, nebegalėjo savęs įsivaizduoti kitokiame ampluā. O dar kitaš, žiūrėk, dar mažas būdamas jau buvo suplanavęs (arba jo artimieji sugebėjo padėti susiformuoti vaiko vizijoms), kā veiks ir kaip tū tikslū sieks.

TĒVIŠKĒS AIDAI

ABN 59 479 733 423

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

Redakcija: Redaktorė Marija Augustine,

tel. 03-93649744

email: mgestautas@hotmail.com

Techninė red.: E. Ritmejerytė (e-mail: edita.ritmejeryte@gmail.com),

B. Kymantiėnė, J. Šneideris

Administratorė: V. Rutkauskienė

Prenumeratos kaina metams - Australijoje \$50, užjūryje \$A100.

Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratos paskiria aukā, ir kurie nepamiršta TA savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiūi gyvuoti. Skelbimai už skilties vienā cm \$4. Užuojautos ir padėkos nuo \$25. Prašome čekius rašyti vardu "Tėviškės Aidai". (Please write cheques in name of "Tėviskės Aidai") Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida.

Už skelbimū ir pasirašytū straipsniū turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožūra.

Edmondas Simanaitis

Šalies valdovo įteisinimo problema išspręsta

1253 m. liepos 6 d. Mindaugas buvo vainikuotas Lietuvos karaliumi. Popiežiaus įgalioti Karūnacijos akta atliko magistras Andrius Štirlandas ir Kulmo vyskupas. Kartu buvo vainikuota karalienė Mindaugo žmona Morta. Karaliaus ir karalienės karūnas parūpino pats Andrius Štirlandas. Historikas Edvardas Gudavičius, savo veikalė „Mindaugas“ (Vilnius, 1998) neaptardamas konfesinių reikalų, rašo: „Tačiau laimėjo, kad ir nelengvas Lietuvai, kompromisas, o to nenorėjo vokiečių kolonijų politikos vadovų dauguma. Laimėjo Mindaugo politika, kurią jis gebėjo staigiai pakeisti reikiama linkme, Per metus Mindaugas kaip politikas ir valdovas, labai išaugo. Nuo vikingiško pasiūlymo nužudyti varžovą, - be kita ko, tai rodė, koks dar siauras buvo Mindaugo politinis akiratis. - buvo ateita iki savo šalies valdovo įteisinimo programos, ji buvo numatyta ir realizuota.. Mindaugas pasirodė labai geras Livonijos ordino brolio kunigo Kristijono, kuris rengė jį krikštui, mokinys: pradėjęs nuo tikėjimo tiesų suvokimo, jis iškvotė Bažnyčios organizacijos principus, o per juos - informaciją apie Europos politinę struktūrą ir jos funkcionavimą.“ (232 psl.)

Istorinė būtinybė išlikti tebėra aktuali

„Čia reikėtų prisiminti Lietuvos istorinę būtinybę, kuri tęsiasi per visą jos istorijos raidą: išlikti. Dvi ypač

nepalankios aplinkybės lėmė jos istoriją: milžiniško rytų kaimyno (Rusijos) egzistavimas ir pačios Lietuvos atsilikimas žengiant civilizacijos keliu. O civilizacijos raidai kelią pastodavo Vakarų kaimynai (vokiečiai ir lenkai) (...) Kodėl taip įvyko matau tik vieną atsakymą: Lietuvos civilizacinė kolizija buvo per daug sunki. Vengrija ir Lenkija susidūrė su X-XI a. Europa, dar netapusia civilizacijų raidos lydere, dar nesuformavusia savo, kaip lyderės, karinės išraiškos - kryžiaus karų. O XIII a. Lietuva visa tai patyrė, - teigia įžymusis istorikas.

Pirmoji aplinkybė nūdien iš esmės liko tokia pati. Rytų kaimynas per keletą amžių buvo ir liko tas pats. Savaime suprantama, ir liks. Keistis gali ir turėti keistis užsienio politika, bet tai ne šio rašinio tema. Tai esminės svarbos klausimas. Lietuva dar niekad neturėjo tokios saugios Rytų sienos kaip Antrosios Lietuvos Respublikos metais. Tai laiduoja bendrystė dvejose tarptautinėse organizacijose ES ir NATO. Lieka atvira trečioji, istoriko nepamirėta, bet iš esmės pati svarbiausioji galima aplinkybė: sulaukti šimtaprocentinio saugumo, kuris priklauso nuo Rusijos demokratėjimo eigos. Liuksemburgo efekto nauda Rytuose dar nesuvokiama - kokiū būdu, kodėl ir kaip nedidelė demokratiškai besitvarkanti valstybė, neturinti tankų divizijų ir raketų, jaučiasi saugi tarp dvejų ekonominių ir karinių galybių - Vokietijos ir Prancūzijos? Demokratinė Rusija galėtų būti tikrąja Lietuvos valstybingumo rėmėja ir gynėja.

Komunizmo utopijos ir GULAG'o praktikos pasekmės

Mindaugo laikais gamtmeldiška Lietuvą supo iš vakarų, pietų ir rytų krikščionybę priėmusios šalys. Vokiečių ordinas „krikštijo“ mūsų gentainius protėvius kalaviju. Gentainiai tokį „krikštą“ suprato tikrąja tiesiogine prasme - kaip plėšimą, užkariavimą, pavergimą, tautinės kultūros naikinimą. Savaime suprantama, kad lietuviai ir kitos Baltų gentys pavergėjams, „krikšto“ dingstimi siaubiantiems kraštą, stipriai priešinosi. Tokios pozicijos vertė laikytis ne tik grėsmių keliama pavojai, bet ir natūralus siekis išsaugoti Baltų genčių autentiško palikimo savastį. Nepriklausomybę išsikovojoji Lietuva veikiai panaikino „civilizacijos atsilikimą“. Deja, pagal Stalino-Hitlerio suokalbį, sovietams okupavus Lietuvą, per pusę amžiaus trukusią okupaciją, „civilizacijos atsilikimas“ buvo naujais gavinamas, prievarta brukant komunizmo utopiją ir GULAG'o praktiką.

Mindaugo valstybės tęstinumas

„Mindaugas suvokė šią (civilizacijos) koliziją ir tai gal geriausiai parodo, koks protas stovėjo Lietuvos priešakyje tuo lemtingu metu. Tačiau jis nerado atsakymo ir negalėjo jo rasti. Atsakymo nebuvo. Ir toje situacijoje Mindaugo klaidos, kurių pasitaikydavo ir anksčiau, nulėmė jo paties likimą.. Tai subjektyvioji jo istorinio vaidmens dalis. Tačiau objektyviają dalį lėmė jau visa Lietuvos visuomenė, išaugusi iki valstybės. Tuo ji galėjo pakelti istorijos jai primestą koliziją. Mindaugui buvo lemta ir čia atlikti svarbiausiąjį vaidmenį, ir jis gebėjo tai padaryti.“ (306, 307 psl.) Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios Respublikos perėmė Mindaugo valstybės tęstinumo estafetę.

Nepamirėta Abiejų Tautų Respublika, kuri nustojo egzistavusi dėl neįžvalgumo ir nesavalaikio pasirengimo pasipriešinti didžiųjų kaimynų agresijai. Žinant, kad tuo metu tik bajorai ir kita diduomenė save laikė Tauta, o prasčiokus - tik darbo gyvuliais, savaime kyla klausimas: kas gi tada atsakingas už valstybingumo praradimą?

Nūdienos bajorams, tiksliau kai kurių bajorijos tradicijų perėmėjams ir mėgstantiems tuo pasipuikuoti, derėtų šį klausimą savikritiškai panagrinėti.

Žalgirio mūšio jubiliejinis ataidėjimas

Šių metų Mindaugo kartūnavimo Diena - Valstybės diena bus minima prieš itin svarbų istorijos įvykį. Liepos 14 d. Lietuva ir Lenkija iškilmingai minės Žalgirio mūšio 600 metų sukaktį. Mūšiu vadovavo du lietuviai pusbroliai Jogaila ir Vytautas. Historikas A.Šapoka savo „Lietuvos istorijoje“ rašo: „Lenkų kariuomenę mūšiu rikiavo Zindramas iš Maškovičių, o lietuvių kariuomenę - pats Vytautas. Jogaila specialios sargybos saugomas, išklausė net kelias mišias paciliui, o Vytautas, keisdamas pavargusius arklius, su keliais palydovais skrajojo tarp kariuomenės eilių, duodamas paskutinius įsakymus. Visų viršininku buvo laikomas Jogaila, ir jis turėjo duoti ženklą mūšiu pradėti. Vytautas buvo sudarytosios karo tarybos pirmininkas, todėl jisai buvo ir tikrasis mūšio vad a s. Mūšio laimėjimo nuopelnas, be abejojimo priklausė Vytautui.“ Kartą manęs paklausė garbaus amžiaus sulaukęs partizanas karys savanoris: „Paaškinink, meldžiamasis, kodėl Žalgirio kautynių laimėjimui nesivijo bėgančių kryžiuočių iki Marienburgo pilies, kurią paėmus, ir Rytprūsiai būtų išvaduoti?“ „Tikslesnį atsakymą galėtų duoti Lietuvos istorikas, Lietuvos politikas ir Lietuvos karys,“ - atsakiau, nesiryžęs priimti trejų metų statusą vienu metu.

DABARTINĖS DISKUSIJOS APIE LIETUVOS PILIETYBĘ

Šiuo metu Seime svarstomas naujas pilietybės įstatymas. Jau ketveri metai, kai Konstitucinis Teismas nusprendė, jog buvęs įstatymas buvo neteisėtas. Pilietybės įstatymo diskusijos tęsiasi jau ilgą laiką, bet, atrodo, jog ši svarbi problema vis dar menkai suprantama: vartojame abstrakčias sąvokas, neatkreipiame dėmesio į dabartines sąlygas bei pasekmes. Neretai neteisingai vartojame teisinius terminus ir sąvokas, ypač kai kalbame apie diskriminaciją, dvigubą pilietybę ar apibrėžiamą dvigubą pilietybę „geografiniu principu“.

Šiandien pagrindinis klausimas Seime yra: iš kokio Lietuvoje gimusio Lietuvos piliečio atimsime Lietuvos Respublikos pilietybę? T. y. nesvarstomas Lietuvos pilietybės suteikimas svetimoms tautos piliečiams, o sprendžiamas, iš ko norime atimti Lietuvos prigimtine teisę, garantuotą Lietuvos Konstitucijos. Remiantis 12 straipsniu, Lietuvos Konstitucijos pilietybės netekimo tvarka nustatoma įstatymais, o už šių įstatymų sukūrimą ir priėmimą yra atsakingas Seimas.

Lietuvos prigimtinės teisės oponentai ragina pakeisti Konstitucijos 12 straipsnį referendumo būdu. Referendumas dėl neribotos dvigubos pilietybės įteisinimo neatitinka dabartinės Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos interesų. Be to, Konstitucinis Teismas yra pripažinęs, jog Konstitucijoje įtvirtintas dvigubos pilietybės draudimas nėra absoliutus. Surengti referendumą rizikinga, be reikalo būtų išleistas lėšos. Juk referendumo įstatymas reikalauja, kad dalyvautų daugiau kaip pusė visų rinkėjų, o sprendimas laikomas priimtu, jeigu pasiūlytai formulotei pritaria daugiau kaip pusė balsavimo teisę turinčių piliečių. Lietuvos valdžia pripažįsta, kad tiksliai nežino, kiek šiuo metu Lietuvoje yra Lietuvos piliečių ar rinkėjų ir kiek jų jau yra emigravę į kitus kraštus. Tad kaip bus galima nustatyti rinkėjų skaičių? Antra vertus, į Seimo rinkimus ateina tik maždaug 30-40 procentų visų

rinkėjų. Naivu tikėtis, jog toks referendumas pavyktų. Šiandien Lietuvos spauda Lietuvos dvigubos pilietybės plėtimą neretai apibūdina kaip „geografinį“ ir todėl diskriminuojantį. Tačiau šiuo požiūriu, kiekvienas įstatymas gali būti interpretuotas kaip diskriminuojantis, nes jis leidžia ką nors daryti vieniems, bet ne kitiems. Vaikai negali gerti alkoholio, pensininkais tampama sulaukus tam tikro nustatyto amžiaus, svetimtaučiai negali būti mūsų žemės savininkais ir kt. Įstatymuose yra priimtina nustatyti nevienodą (diferencijuotą) teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų kategorijų, esančių skirtingose padėtyse, atžvilgiu. Lietuvių kilmės asmenys yra objektyviai bei istoriškai pateisinama kategorija. Pažvelkime į mūsų Konstituciją. Jos įvade rasite šiuos žodžius: „puoselėdama Lietuvos žemėje tautinę santarvę“ ar „tautos teisę laisvai gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje“. I skirsnio antrasis straipsnis teigia:

„Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai.“ Vadinasi, mes esame etninė žemė tautinė tauta. Didžiausias Lietuvos turtas yra jos žmonės lietuviai. Atmesti dalį jų būtų kenksminga mūsų mažai tautai. Tai savotiškai prarastų Sovietų Sąjungos mums padarytą žalą. Sprendimas stoti į Europos Sąjungą mūsų piliečių priimtas net referendumo būdu. Lietuvos piliečiai yra Europos Sąjungos piliečiai. Užtenka pažvelgti į savo pasus. Pasirašiusi sutartį su Europos Sąjungos narėmis Lietuva sukūrė ekonominę sąjungą, išnyko šalis skyrusios sienos, mūsų tautiečiai gali dirbti ir jiems bus suteiktos socialinės garantijos bet kuriame ES krašte. Lietuva, jai prašant buvo priimta ir į NATO, pasirašė sutartį su NATO narių kraštais ir šis aljansas įsipareigojo mus ginti. Tai garantuoja mūsų nepriklausomybę. Ar mums nepriklausomybė nėra svarbi? Todėl tokia klasifikacija (išskiriant ES ir NATO šalis) yra objektyviai ir istoriškai pateisinama. *Nukelta į 5psl.*

Tešiny iš ruošiamos knygos

SIBIRAS – LIETUVA – AUSTRALIJA

Marija Grabauskaitė-Augustinienė

Kaip atvykau iš Bysko į Lietuvą - neprisimenu. Tik prisimenu, kaip mano mama ir kita moteris, traukinyje kalbėjo man nesuprantama kalba. Vėliau sužinojau, kad važiuavome iš Kauno į Pilviškius, o moteris buvo Elena Ragutskienė, mamos jaunytės draugė, kuri važiuavo iš Kauno į namus.

Kaip ilgaiėjome - neprisimenu. Neišdilo iš atminties mamos ir jos tėvų susitikimas. Mama, vyras ir moteris glebėkščiavosi ir verkė. Mano žvilgsnį patraukė tvora einanti katė. Mano džiaugsmui nebuvo ribų. Katę glostau, - ji murkia, o mane juokas ima. Nežinau ar katė suprato mano rusų kalbą ar ne, bet abi buvome laimingos.

Senas vyras, (man taip atrodė) mano senelis paėmė mane ant rankų, o aš pradėjau kojomis daužytis. Jis glaudžia mane prie savo neskusto skruosto, o aš lošiuosi ir visai nenoriu, kad mane laikytų ant rankų. Kaip prakalbo rusiškai - aš nustoju priešintis. Man aiškina, kad jis senelis, o ši moteris yra mano močiutė. Aš šaukiu, kad ne, mano Babuška močiutė yra visai ne tokia, kad aš noriu pas ją.

Visa laimė, kad mano senelis mokėjo rusiškai; jis buvo mudviejų su močiute vertėjas. 1949 m. Rugsėjo 26 dieną prasidėjo naujas mano gyvenimo tarpsnis. Apie tai skyriuje:

„Aš Lietuvoje“.
Pirmo mėnesio laikotarpio apsigyvenus Lietuvoje neprisimenu. Iš atminties neišdilo kiemas ir tvora. Per jos stipinius stebėdavau gatve

einančius žmones. Labai domino vaikai. Prieidavo prie tvoros; mane kalbina, o aš tyliu. Netoliese gyveno, nuo karo likęs, našlys Šumylovas su dviem dukromis, kurios kalbėjo rusiškai. Buvau baukšti ir nepasitikinti. Kalbinama Niūros ir Anuškos tylėdavau ir spoksodavau į jas. Jos nebuvo man pažįstamos.

Dažnai verkdavau ir prašydavau senelio, kad nuvestų pas Babušką. Ką jis man atsakydavo - negaliu prisiminti. Savo aštuonerių metų gimtadienį švenčiau su seneliais ir mama. Prisimenu labai skanias meduolius, kurių nebuvau nei mačiusi nei valgiusi. Kas dar buvo ant papuošto stalo - ir dabar matau. Dažniausia sekiodavau senelį, mat jis su manim kalbėjo rusiškai.

Atėjo ruduo. Pasikeitimas aplinkos, klimato neigiamai pradėjo veikti mano organizmą. Prisimenu savo „riebius“ kojias, rankas, buvau ištinusi. Prie mano lovos dažnai sėdėdavo felčeriai Endriukai. Jo ir senelių rūpestingumu, kartu su pavasariu, pradėjau taisyti. Ligos metu pramokau lietuviškai. Atsilus orui jau ir į kiemuką išeidavau. Buvo sunku vaikščioti, - labai dusdavau.

Močiutė vis prižiūrėjo mane ir lepino. Bet vieną pavasario dieną, prisimenu žalią pievą, atėjo uniformuoti du vyrai. Kiemelyje kilo triukšmas. Kaip dabar matau parkritusią, raudančią močiutę, po policininko kojomis. Senelio tuo laikui nebuvo namuose. Lyg kokių stebulingu metu jis įbėgė į kiemelį. Vienas iš vyrų mostelėjo link manęs - ją galite pasilikti. Apkabino mane mama ir, vyrų lydima, paliko mus verkiančius ilgiems metams. Ją, kaip

pabėgėlę išvežė į Gorno-Altiejų, Turačiaką, iš kurio ji su manimi, prieš aštuonis mėnesius, išvyko į pasiilgtą kraštą - Lietuvą.

Po mamos arešto mano širdgėla truko neilgai. Pradėjau bendrauti su vaikais. Močiutė pasiuvo skudurinę Onutę, su kuria guldavau ir keldavau.

Labai mėgdavau blynus, gal, kad jie buvo savo forma panašūs į lepioškas. Kadangi jau buvau lig soties „atsigėrusi“ žuvies taukų, močiutė įsigudrino blynus kepti ant jų. Aš skaniai juos valgėdavau, net pirštus aplaižydavau, kad tik nė lašiuokas riebalų ant stalo nenuvarvėtų. Tas truko gal ilgai, o gal ne taip ilgai.

Kartą žiūriu, kad močiutė iškepus man blynus, išplovė keptuvę, paėmė kažko balto iš molinės puodynės ir įdėjo į keptuvę. Žiūriu - ji toliau kepa blynus, duoda juos seneliui ir pati po kokį pasiima. Derėjasi su seneliu, kad jis paimtų mano lėkštę su blynais, o aš jo. Žinoma, senelis mainyti nenorėjo. Nutaikius proga aš „pavogiau“ blyną. Greitai atkandau, kad senelis neatimtų. Aha, šie blynai dar skanesni kaip skirti man. Nuo to laiko, keptų blynų ant žuvies taukų, nevalgiau. Močiutė neradusi butelio su taukais, kurį aš išpyliu, o butelį paskandinau durpinės duobėje, pradėjo ir man kepti ant „tų baltų“; tai buvo taukai.

Prabėgo vasara su visokiais įvykiais. Gerais ir nelabai gerais prisiminimais. Pradėjau suprasti, kad vaikai turi tėvus. Kad turiu mamą, Babušką, - bet kur mano tėtis? Į tą klausimą negaudavau atsakymo. Pradėjau kariauti su vaikais. Kai susipykdavome, jie pradėjo mane vadinti ruske. Bėgdavau skūstis seneliui arba močiutei. Jie glostydavo mane ir nuramindavo, kad aš ne ruskė, o

lietuvaite. Senelis pamokino mane duoti į kailį tiems netikusiems vaikams. Ką aš galėdavau nugalėti? Vaikai stipresni, be to vyresni. Bet silpnėsi už mane, kuriuos laikydavom mažais, gaudavo nuo manęs į skūrą. Toki, blyudami, bėgdavo namo skūstis, o aš, įbėgusi į kiemelį, vartelius užkišdavau, kad kokia teta ar dėdė neateitų aiškintis.

Pastebėjau, kad senelis „paprėkdavo“ vaikus (kaip dabar suprantu) saldinais, „paduškrėmėmis“ vadindavome, kad mane nevadintų ruske.

Dažnai močiutė vesdavosi į bažnyčią. Aš buvau Babuškos išmokyta melstis. Prisimenu, kaip Galina, Tamara, Babuška ir aš, suklaupę namuose, meldsdavomės. Pravoslavų garbinamas Dievo truputį žiūrėsi nuo katalikų. Taigi, kaip močiutė nusivesdavo mane į bažnyčią aš meldsavausi, kaip buvau įpratusi. Moterys, gal ir poteraiuti pamiršdavo žiūrėdamos į mane kaip aš meldžiuosi. Nelengvai močiutei sekėsi mane mokyti. Būdama devynerių metų buvau pakrikštyta Pilviškių bažnyčioje.

Atvažiuoju mano būsima podė, močiutės sesuo iš Kauno, podis Vincas Balsys - tolimas giminaitis. Įsodino mane į bričką, įdavė močiutė žvakę. Podė buvo gražiai mane baltai išpuošusi, net batukai buvo balti ir baltas kaspinas pūpojo tarp balto vainiko uždėto ant galvos.

Pakrikštino Zakristijoje. Krikšto metu pati atsakiau ir poterius atkalbėjau. Kunigas Ambrasas, paėmęs mane už rankos, nuvedė prie Panelės Marijos altoriaus, ten aš palikau savo krikšto žvakę. Pamačiau senelį ir močiutę tai ištraukus iš kunigo ranką tiesiai nuėjau pas močiutę. Žiūriu ji verkia, na žinoma ir aš paskui. Išvedė mane į šventorių nusiraminti kartu su močiute. Senelis gyrė mane, kaip aš gražiai atrodau ir kad turiu Dievo motinos vardą - Marija.

(Bus daugiau)

Joninės Geelonge

M. Augustinienė

Įėjus į salę akis patraukė gražiai išpuošta scena. Ant sienos kabėjo lietuviškos gamtos motyvų paveikslai. (Gražiai paruošti programos lankstinukai.) Buvo pagrindinis Joninių simbolis - kupolė ir papartis su žiedu. O kaip gi apsieiti be laužo? - Ir jis buvo!

Gal įspėjote, kur vyko „Buvo naktis švento Jono“? neįspėsit, kurie nebuvot šiame renginyje. O į šią birželio 27 naktį sukvieta Geelongiškiai. Pamastė, sugalvojo Romas Zenkevičius, Aldona Scano

ir žinoma visi „Aidai“ ir „Viltis“ dainininkai, kaip galėtų deramai atšvęsti Jonines.

Stasė Lipšienė paskaitė apie Joninių dar kitaip vadinamos Rasos šventės prasmę šiuos žodžius:

„Pačiame vasaros gražume, žiedais vainikuotos, dainomis nuskamba Joninės. Per šią šventę vienas iš svarbių elementų yra kupolės medis. Nesvarbu, kokios jis rūšies, svarbiausia - kad būtų su atsikišusiomis šakomis, ant kurių galėtų užkibti merginų per petį sviedžiamas vainikas. Iš kelinto karto sviedžiamas užkibs, po tiek metų ir ištėkės. Medis puošiamas įvairiais žolynais, nes visi jie šią dieną turi stebuklingų galių.

Kitas svarbus šventės elementas - vainikų pynimas. Joninių vainikui, kupolės puokštei žolės tradiciškai

buvo renkamos iš 9 laukų, su niekuo nesikalbant. Dabar dažniausiai pinami ažuolų vainikai Jonams ir Janinoms.

Vidurnaktį visi pasklinda ieškoti paparčio žiedo - visažinybės, visagalybės simbolio - kuris pražysta 12 valandą nakties.

Sakoma, kad Joninių naktį raganos laksto po laukus, ir vaistažolės netenka tos galios, kurią turėjo žydėdamos, vešėdamos. Raganų šiandien nebijosim. Kviečiame linksmai atšvęsti Jonines.“

Scenoje sustojos septyni „Aidų“ atlikėjai. Jie padainavo „Vasaros naktis“. Po to pakvietė svečius, Melbourne „Kaimo“ dainininkus. Gražiai, darniai atliko dainas apie švento Jono vakarėlį ir apie žirgelį, kuriuo reikia joti pas mergelę. Bet ar nuneš žirgelis? - Nuneš, jei pašersi avižėlėm...“

Scenoje vėl „Aidai“. Parinktos lyrinės dainos, kurios sujaudina širdį tiek jauniems, tiek peržengusiems per aštuoniasdešimt ar devyniasdešimt metų gyvenimo slenkstį.

Jonas Tamošiūnas J. Starinskienės nuotrauka

„Kaimo“ dainininkai atliko sutartines žemaičių tarme. Kristina Brazaitienė savo švelniu balsu solo dainavo, o jai pritarė S. Bakaitis, V. Čelna, J. Lukaitis, V. Mačiulaitis ir vadovas E. Lipšys.

Po trumpos pertraukos scenoje sustojė choras „Viltis“. Skaitovė Irena Luscombe - lietuvių, o Artūras Gružauskas anglų kalba paskaitė apie Jonines.

Šioje pasirodymo dalyje viskas apie Joną, gerą ir blogą, apie mergelę, kuri verkė sudaužius uzboną, bet džiaugėsi išmainiusi Joną į molio uzboną. Dainoje buvo raginama ženytis Jonui, nes gaspadinės reikia.

Nukelta į 5psl.

Geelongo grupė - "Aidas". J. Starinskienės nuotrauka

Artėja 2010 metų Australijos Lietuvių Dienos

XXVI-osios Australijos Lietuvių Dienos jau ne už kalnų, o darbų nemažėja. Ruošos komiteto pirmininkės Ritos Mačiulaitienės elektroninio pašto dėžutė kasdien pasipildo daugybe laiškų. Jų atcina ne tik iš visų Australijos valstijų, bet taip pat iš Amerikos ir Lietuvos. Ritos talkininkai dirba išsijuose, nuo sausio mėnesio sugebėję sukaupti net 2600 dolerių. Šios lėšos suplaukė už pietų gaminimą ir yra skiriamos Australijos Lietuvių Dienoms.

Birželio 20 dieną Lietuvių Namuose šeiminkavo pasižymėjęs kulinaras Jaunius Vaitkus su padėjėjais: Dana Lynikiene, Vilia Dukas, Rita Mačiulaitiene, Danguole Juška, bei Gediminu ir Rasa Statkais. Jauniaus duktė Aldona irgi atskubėjo patikrinti,

ar tėvelis nepersūdė grietininio padažo. Buvo paruoštos 95 cepelinų porcijos, bet nė vienas talkininkas nesiskundė, kad pavargo. Atvirksčiai - iš virtuvės sklido juokas ir linksmos kalbos. Valgis neprisivilo, o atėję papietauti tuoj stojo į eilę, kad tik nepražiopsotų šių nedažnai verdamų gardumynų. Bilietus pietums pardavinėjo Petras Pranauskas, o aš platinau loterijos bilietus. Koks tautiečių dosnumas - kai kas ir po 10 pirko!

Kol Danutė, Vilia ir Rasa darė cepelinus, Gediminas su Jaunium rūpinosi kaip juos visus sutalpinti į puodus. Paskui tuos puodus teko šveisti Valentinui. Rita išpardavė pyragus, kuriuos kepė ir pati, ir Vilia.

Laiminguosius loterijos bilietus ištraukė svečias Kuan Kun, dirbantis netoli esančioje parduotuvėje "Something Aussie". Jis buvo dosniai pavaišintas už tai, kad pigiai pardavė didžiridoo (didgeridoo). Du bilietus ateinantiems ALD komiteto ruošamiems pietums išlošė Sofija Muceniekienė, vyno butelį Birutė Kymantienė ir stiklainį Rokiškio grybų svečias iš Adelaidės Robertas Malliotis. Liepos 25 dieną bus patiekiamas vištienos vyniotinis balto vyno padaže su dar neragautais prieskoniais. Mielieji skaitytojai, jau dabar prašome įsidėmėti svarbias, "gruodžio 26-31 datas, kai Melbourne vyks Australijos Lietuvių Dienos. Lauksime jūsų puodų."

Gediminas Statkus mąsto: "Kai nieks nematys paragausiu!"

Valentinas Mačiulaitis: "Man tai niekada nenusibosta puodus plauti..."

Gražina Pranauskienė

Joninės Geelonge

Atkelta iš 4psl.

Visa bėda, kad Jonui netiko jauna, nei sena, liesa, nei stora. Taip ir pasiliko žvalgytis pačios.

Kaip gi per Jonines neužkurti laužo? Geelongiškiečiai ir tuo pasirūpino. Paragavome ir mes Joninių laužo dūmų. Buvo linksma ir kartu dainavome „Su tavo daina, sparnuota linksma, Mes būsim jauni visada.“

Pabaigai svečiai „Kaimo dainininkai“ su šeimaininkais žemaitiška tarme atliko „Šventa Juona nakti“.

Po pasirodymo padėkos žodį tarė Bendruomenės pirmininkas Stasys Šutas. Jis pabrėžė, kad šis renginys „Buvo naktis švento Jono“ suruoštas pirmą kartą ir praėjo įdomiai. Buvo pakviestas Geelongo

Savivaldybės meras, kuriam patiko pasirodymas. Jis įteikė \$1000 dovaną. Nebuvo pamiršti turintys Jono vardą. Jiems buvo uždėti ažuolų vainikai.

Po koncerto vaišnomės gardžiais užkandžiais, kavute ir pyragais, kuriais pasirūpino choristai. Buvo gausi loterija.

Dėkojam geelongiškiems suruošus tokią smagią, linksmą „Joninių naktį“. Nesvarbu, kad nebuvo švęsta naktį, bet melbourniškiečiai namus pasiekė jau gerokai sutemus. Nuotaika buvo nuostabiai gera!

Lauksime Jūsų Melbourne Lietuvių Dienų šventėje.

DABARTINĖS DISKUSIJOS APIE LIETUVOS PILIETYBĘ

Atkelta iš 3psl.

Naujame įstatyme, kaip atskirą atvejį, reikėtų įrašyti galimybę įtraukti ir kitas sutartis, kurias Lietuva pasirašys su kitais kraštais, puoselėjančiais demokratines vertybes, gerbiančiais žmogaus teises ir teisingumą, besivadovaujančiais laisvosios rinkos principais. Kuriant daugiau atskirų atvejų, kurių skaičiaus Konstitucinis Teismas neapribojo, reikėtų įtraukti dar ir šias kategorijas:

jiems neatsisakant kitos tautos pilietybės.

Retkarčiais vis girdime kaltinimus, kad priimdamas kitos valstybės pilietybę, Lietuvos pilietis atsisako Lietuvos pilietybės. Laikas pripažinti, kad esame laisvi, nepriklausomi nuo kitų kraštų, jų reikalavimų bei įstatymų. Be to, pavyzdžiui, Pietų Amerikoje prigimtinės pilietybės teisės negalima atsisakyti, kitur automatiškai įgyjama kito krašto pilietybė, o dar kitur kitos pilietybės nereikalaujama atsisakyti. Lietuvos pilietybės galima atsisakyti tik aiškiai ir savanoriškai raštu tai pareiškus Lietuvos Respublikos valstybei. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pageidauja, kad kiekvienas lietuvių kilmės Lietuvos pilietis nei jo palikonyms, nepriklausomai nuo to, kur jis gyvena ir ar turi kito krašto pilietybę, neprarastų Lietuvos pilietybės. Dėl savo saugumo Lietuva turėtų pripažinti tik savo krašto pilietybę-Lietuvos pilietybę.

1. Turime kiek galima panaikinti okupantų žalos pasekmes, įtraukti tremtinius ir jų palikuonis bei etninių žemių lietuvius.
2. Turime įtraukti tuos lietuvių kilmės asmenis, kurie negali atsisakyti svetimos gimtinės pilietybės, kaip yra, pavyzdžiui, Pietų Amerikoje.
3. Turime leisti lietuvių kilmės žmonėms grįžti į Tėvynę,

Regina Narušienė, J.D.

IMPORTANT NOTICE INDULGE!!!!

VISITORS TO THE ALD2010 FESTIVAL IN MELBOURNE ARE INVITED TO A VERY SPECIAL EVENT - A UNIQUE CHANCE TO GLUTTONISE GOURMANDISE

AND INDULGE YOUR HEALTH AND SENSES WITH THE MOST PALATABLE AND TYPICALLY LITHUANIAN CULINARY DELIGHTS.

THIS DINING EXPERIENCE WILL BE HELD AT LITHUANIAN HOUSE ON DECEMBER 29TH, BETWEEN THE HOURS OF 12.30 AND 2.30PM.

PREPARATIONS WILL BE UNDERTAKEN BY DANA BINKIS TOGETHER WITH MELBOURNE WOMENS SOCIAL WELFARE SOCIETY AND THE FINEST AND MOST EXPERIENCED COOKS.

AND WHAT WILL BE ON THE MENU, YOU ASK?

KOLDŪNAI - THE MOST PALATABLE, PLUMP MEAT DUMPLINGS WITH A UNIQUE SAUCE

KŪGELIS - SCRUMPTIOUS BAKED POTATO PIE WITH A SPECIAL RICH CREAMY SAUCE

SILKĖS SU VINEGRETU - MARINATED COLD HERRINGS SERVED WITH A COMBINATION SALAD

ŠALTIBARŠČIAI - COLD BEETROOT/VEGETABLE SOUP

CEPELINAI - OVAL POTATO DIRIGIBLES FILLED WITH SAVOURY MEAT AND COVERED WITH A DELICIOUS GOURMET SAUCE

SO, COME - INDULGE - AND ENJOY THESE DELICIOUS FOODS.

ENTERTAINMENT WILL BE PROVIDED BY "KAIMAS" AND "PAMARYS" MUSICIANS

SEE YOU ALL ON DECEMBER 29TH. 12.30-2.30PM

Paprasta kavos puodelių aritmetika

(Tęsinys)

Mažina kalcio ir geležies

Taip pat žinoma, kad išgėrus puodelį kavos netenkama 4-6 mg kalcio. Vis dėlto dauguma mokslinių tyrimų nenustatė akivaizdaus ryšio tarp kavos vartojimo ir kaulų tankio. Nors, pavyzdžiui, JAV atlikta Framingamo studija parodė, kad vartojant 2 puodelius kavos kasdien, šlaunikaulio lūžio rizika per 12 metų padidėja 69 procentais. Dar vienu tyrimu nustatyta, kad geriant po 4 puodelius kasdien per 6 metus lūžių rizika padidėja net 3 kartus.

"Todėl norint sumažinti osteoporozės ir kaulų lūžių riziką rekomenduojama vartoti pakankamai kalcio bei vitamino D, o kavos išgerti iki 3 puodelių per dieną", - teigė D.Pipiraitė.

Ji priminė ir tai, kad kava gali sumažinti geležies įsisavinimą. Išgeriant 150-250 ml šio gėrimo, geležies įsisavinimas sumažėja 24-73 procentais. Todėl nereikėtų kartu vartoti kavos ir geležies preparatų.

Aistė Stankevičienė

Vėžio galima išvengti?

Vėžys yra dažna liga. Europoje vidutiniškai vienas iš trijų asmenų miršta nuo vėžio, dažniausiai - nuo plaučių, krūties, priešinės liaukos, storosios žarnos, skrandžio navikų. Nepaisant pažangos mokslinių tyrimų ir gydymo srityje, vėžys lieka opi sveikatos problema. Ką kiekvienas galime padaryti, kad sumažėtų mūsų rizika susirgti vėžiu?

Dažnai gydytojas negali paaiškinti, kodėl vienas žmogus suseraga vėžiu, o kitas - ne. Tačiau mokslas yra atskleidęs tam tikrus veiksnius, vadinamus vėžio rizikos veiksniais, didinančius tikimybę, kad žmogui išsivystys piktybinis navikas. Dažniausi vėžio rizikos veiksniai yra:

Senėjimas
Tabako rūkymas
Saulės spinduliai
Jonizuojančioji spinduliuotė
Kai kurios cheminės ir kai kurios kitos medžiagos
Kai kurie virusai ir bakterijos
Kai kurie hormonai
Vėžys šeimoje
Alkoholis
Netinkama mityba, fizinio aktyvumo trūkumas, antsvoris.
Daugelio šių veiksnių galima išvengti. Kai kurių - išvengti neįmanoma (pvz., vėžio liga tarp šeimos narių). Galime sau padėti vengdami žinomų rizikos veiksnių.
Vėžys yra viena liga, tačiau yra daug jo formų. Dėl ilgalaikio žalingų veiksnių poveikio sveika ląstelė gali virsti vėžine. Beveik iš kiekvienos ląstelės rūšies (savo kūne jų turime apie 250 rūšių),

gali išsivystyti piktybinis navikas. Vėžio forma priklauso nuo ląstelių rūšies, iš kurių jis išsivystė.

Svarstant, kiek tikėtina, kad galite susirgti vėžiu, svarbu atsiminti, kad:

- ne viskas sukelia vėžį;
- vėžio nesukelia sužeidimas, sumušimas;
- vėžys neužkrečiamas, t. y. niekas negali „pasigauti“ vėžio iš kito asmens. Kita vertus, infekcija tam tikrais virusais ir bakterijomis gali padidinti riziką susirgti kai kuriomis vėžinėmis ligomis;
- jei esate patyręs vieno ar kelių vėžio rizikos veiksnių poveikį, tai nereiškia, kad būtinai susirgsite vėžiu. Dauguma asmenų, patyrę ar patiriantys vėžio rizikos veiksnių poveikį, niekada nesuserga vėžiu;
- kai kurie asmenys yra jautresni žinomų vėžio rizikos veiksnių poveikiui.

Amžius. Svarbiausias vėžio rizikos veiksnys yra vyresnis amžius. Tačiau susirgti vėžiu gali įvairaus amžiaus žmonės, tarp jų ir vaikai. Kai kuriais piktybiniais navikais dažniau suserama pirmaisiais gyvenimo metais. Kiti piktybiniai navikai dažniau nustatomi jauno amžiaus (apie 20 metų) asmenims. Tačiau daugeliu atvejų rizika susirgti didėja didėjant amžiui, o dauguma piktybinių navikų išsivysto asmenims, kuriems daugiau kaip 65 metai.

(Bus daugiau)

Rūta Everatt

MOTERIŠKA LOGIKA...

Važiuoju autobusu. Reikia perduoti pinigus už bilietą. Šalia stovi mergina. Kaip į ją kreiptis - "tu" ar "jūs"? Mąstau logiškai: Šitas autobusas - ekspresas. Jeigu mergina neišlipo pračioje stotelėje, vadinasi, važiuoja ji į mano mikrorajoną. Važiuoja su buteliu vyno, vadinasi, pas vyriškį. Vynas brangus, reiškia, važiuoja pas gražų vyrą. Mūsų mikrorajone yra du gražūs vyrai - mano vyras ir mano meilužis. Pas meilužį ji važiuoti negali, kadangi aš pati dabar pas jį važiuoju. Vadinasi, ji važiuoja pas mano vyrą. O vyras turi dvi meilužes - Juliją ir Marytę. Marytė šiomis dienomis išvažiavusi atostogauti...

- Julija, paduok pinigų vairuotojui!

Mergina (apstulbusi atsikuk):

- Iš kur jūs mane pažįstate???

(Tęsinys)

Vegetarų suvažiavimas

Flomėna Taunytė

Iliustracijos matome, kad netik įvairių mūsų organų susirgimai, bet ir stuburo slankstelių pasislinkimai atsispindi akių rainelėse, taip imituodami tų organų susirgimus, nes gyvas organizmas sudaro visumą. Daugiausiai informacijos, apie mus išitikusias ligas, suteikia akių rainelė, liežuvis, veidas, ausys, kojų pėdos ir netgi plaukas. (Pavyzdžiui dantų antspaudai ant liežuvių šonų „kalba“ apie virškinimo sutrikimus, tačiau nustatyti tikslią diagnozę prireiks klinikinių tyrimų). Pobūvyje žvelgiant į akis, delnus, veidą galima pralinksinti publiką gana tikslia kokio nors svečio ligos diagnostika, tačiau joks savo profesiją gerbiantis gydytojas vien iš akių rainelės nespės apie besikreipiančiojo sveikatą.

Aurelija savo susirgimo priežasties ieškojo akių rainelėse. Informacijos ten buvo. Tačiau ją perskaityti galėjo tik rūpestingas klinikinis ištyrimas.

Akių diagnostika žinoma tūkstančius metų. Faraono Tuhankamono žynys akių fotografavimui naudojęs sidabro junginiu dengtas cinko plokštelės. Jas prie akies palaikydavo keturias minutes. Po to suvilgęs specialiu skysčiu palaikydavo dar dvi minutes. Tokios chemiškai apdorotos plokštelės atspindėdavios spalvotą akies vaizdą. Beveik nepakitusių akių rainelių nuotraukos rastos faraono kapavietėje. Deja senovės žynių fotografavimo paslapties, šių dienų mokslininkams atskleisti nepavyko.

Mūsų dienų akių diagnostikos pradininkas vengrų gydytojas Ignacas Pekcelis teigė kad akys yra sielos ir kūno veidrodis. Turbūt teisybė. Visi žinome kokios tyros vaikų akys ir koks bausis bandito žvilgsnis. Kokios apsilbausios sunkiai sergančio ir kokios dėmėtos lėtinų ligų kamuojamų žmonių akių rainelės.

Kai kurių mokslininkų aiškinimu, akies rainelė yra tarsi embriono atspindys. Prie lėšiuo glaudžiasi informacija apie vidaus organų būklę, toliau informacija apie išorę: rankas, kojas, odą ir kt. Lėtinės žmonių ligos akyje pasireiškia intensyviu patamsėjimu rainelės „žemėlapi“ vietose. Ligai pagerėjus buvęs intensyvumas sumažėja. „Tvirtesnė“, dėl ten esančio pigmento, tamsios akys. Mėlynų akių savininkams saulėtą vasaros dieną patartina dėvėti tamsius akinius.

Šiandienos praktikoje akių diagnostika privalo būti padorių akių ligų gydytojų rankose. Patiems (arba ekstrasmensams) iš akies rainelės nustatinti ligas nepatartina. Tačiau pasižiūrėti galima, nes akių ryšys su kūno ir sielos sveikata patvirtintas seniausiais moksliniais tyrinėjimais. Jis nieko bendro su burtais ar prietaisais neturi.

(Bus daugiau)

Apkrauti darbu gydytojai nespėja tinkamai iširti (ypač vyresnio amžiaus) ligonis. Negalima kaltinti ir privataus „grybinio“ ligų diagnostikos kabineto. Pačmus tiek pinigų už tyrimus, jie paleisti Aurelijos be diagnozės neišdriso. Senmergystė ir depresija tinka daugeliui, o ypač laukiantiems septyniadesimtmečio.

Gydyti žmogų, tiksliai nežinant diagnozės, nepatartina, išskyrus nebent tuos atvejus, kai siūlomas gydymas ligoniui pakenkti negali.

Japonas Kacudzo Niši stuburo ligų profilaktikai ir gydymui pataria miegą kietoje lovoje, vietoj pagalvės po kaklu pasidėjus kietąją (netgi medinį) volelį. Manau mums, kuriems gresia ar jau nustatyti stuburo slankstelių pasislinkimai ar stuburo iškrypimai, užteks vietoj pagalvės pasidėti po kaklu tvirčiau ir kiekiau susuktus plunksnų ar grikių lukštų volelius, kuriuos galime šiek tiek įmaišyti ir apynių spurgų, kad miegas būtų gilesnis, sveikesnis ir kad mažiau parazitų prisiveistų. Dėtis į lovą lentos, kaip pataria protingas japonas, manau mes taipogi nesugebėsime, tačiau ilsėtis ne pūkuose, o ant kietoko čiužinio verta. Manau ne visiems tiks ir durneo čiužinys garsėjantis prisitaikymu prie kūno formų..

Nedidelė kieta pagalvėlė, (kad stuburas būtų tiesus) dedama po 3 ir 4 kaklo slankstelių, iš kur išeinantis nervai veikia nosies pertvaros taškus, o per juos ir vidaus organų darbą. Sergant šienlige, astma, mioma, sutrikus lyties organų funkcijoms, prie trišakio nervo uždegimo, kieta pagalvė neretai ženkliai pagerina net sunkaus ligonio sveikatą. Ligų susijusių su 3-4 slankstelių pasilinkimu daugėja nuo keturiasdešimties metų amžiaus, tačiau to priežasties rekomenduojama ieškoti vaikystėje, nes mūsų vaikai pernelyg ilgai sėdi prie kompiuterio, o kai kurie net prie knygų, ar įkišę nosis į televizorių.

Japonų patarlė "iškrypes kaklas-trumpas gyvenimas"-teisinga. Kaklo slankstelių iškrypimai sukelia stuburo, apatinių ir viršutinių dantų, bei pakaušio skausmus. Kartais pagalvė be sąskmingos operacijos gebančios padėti kaklo slankstelių pasilinkimu sergantiems žmonėms. Geriausiai nesusirgti. Miegoti ant kietoko volelio verta, todėl prie to geriausiai įprasti vaikystėje.

Aurelijos gyvenimas pakito brandžiame amžiuje. Netekus mėgstamo mokytojos darbo, susirgus artimiesiems, staigiai suliesėjus ir ilgas valandas sėdint prie kompiuterio susidarė sąlygos stuburo slankstelių pasilinkimui.

Mudvi, akių ir stuburo diagnostikos pagalba, nustatėme, kad pasilinkę ne vien kaklo, bet ir kai kurie krūtinės bei juosmens slanksteliai. Sutarėme, kad ji pradės tinkamai maitintis, miegos kietoje lovoje, darys visus japono rekomenduotus ir svarbiausia maskvietės išgirtą aukšines žuvelės pratimą..

VYTAUTAS JONAS PATAŠIUS**1930.8.31 – 2010.6.16**

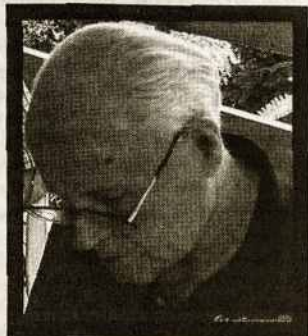
Iškeliavo amžinybėn labai staigiai ir netikėtai vienas iš tauriausių Australijos lietuvių. Ramus, kuklus, išsilavinęs, visą savo gyvenimą paskyręs lietuviškai veiklai.

Tėvas buvo karininkas gydytojas, o mama gimnazijos svetimų kalbų mokytoja. Rusams okupavus Lietuvą tėvai buvo išvežti į Sibirą ir jų likimas nežinomas. Vytautą užaugino ir globojo teta. Gimnaziją baigė Vokietijoje Anglų Zonoje Detmoldo DP stovykloje. Į Australiją atvyko 1948 metais ir, kaip ir daugelis kitų lietuvių, dviejų metų kontraktą atliko Concord karo ligoninėje.

Įstojęs į University of Sydney studijavo chemiją, bet vėliau perėjo į University of NSW, kurį baigė 1962 metais B.Com. laipsniu (ekonomiją ir komerciją). Visą laiką išdirbo International Harvester, pasiekdamas Vyriausio Buhalterio postą.

Vytautas mėgo šachmatus ir yra laimėjęs įvairius čempionatus, įskaitant NSW meistro vardą. Pradėjo domėtis istorija dar būdamas gimnazistu, kur didelės įtakos tam turėjo istorijos mokytoja M. Gimbutienė. Beje jis buvo vienintelis ir stipriausias Lietuvos istorijos žinovas, jei ne visoje Australijos lietuvių bendruomenėje, tai bent Sidnėjuje.

Nuo pirmųjų atvykimo dienų į Australiją buvo matomas beveik kiekviename paruošime. Buvo keliose Krašto valdybose ir ilgalais ALB revizijos komisijos pirmininkas Sidnėjuje. Daugybę metų paaukojo „Mūsų Pastogės“ išsilaikymui; ją administruojant, bendradarbiaujant, skaitant korektūrą, pirmininkaudamas Spaudos Sąjungai. Šis laikraštis buvo tarsi jo šeimos dalis.

Birželio 25 d. 10:30 val susirinkime Sydney Rookwood Šv.Marijos krematorijaus koplyčioje atsiveikinti su vienu iš mūsų garbingiausiu tautiečiu, kuris savo ramiu būdu liks mūsų visų širdyse.

Atsisveikinimo kalbas pasakė: V.Šliogeris, apibudinęs pirmąsias darbo dienas, pradėtas šiame kontinente; V.Doniela, kuris lankė tą pačią pradžios mokyklą Plungėje, apibūdino Vytauto žmogiškuosius bruožus, ir jo visuomeninę veiklą, bei pasiaukojimą lietuvybei; ALB Krašto valdybos vardu kalbėjo išdininkė M.Reizgienė; ALB Sydney Apylinkės vardu - J.Burokienė; Sidnėjaus Baltų komiteto narė, estų bendruomenės atstovė paminėjo didelį Vytauto įnašą Baltų komitete ir jo nuveiktus darbus grįžtant į 1970-sius metus; latvių atstovas prisiminė Vytautą, kaip ypatingą istorijos žinovą.

Tyliai grojant *Lietuva Brangi* karstas nusileido paskutinei kelionei. Giedant Lietuvos Himną, ne vienam akyse blizgėjo ašara, palydint tą ramiai, tyliai, nenuilstamai per metų metus pasižventusiais dirbusį, spinduliuojantį Tėvynės meile, Vytautą Joną Patašį.

Algis Bučinskas

ALB GEELONG'O APYLINKĖS NARIŲ DĖMESIUI !

ALB Geelong'o Apylinkės metinis susirinkimas įvyks sekmadienį 1 rugpjūčio 2010 m. Lietuvių Namuose, Pettitt Park, Beauford Ave., Bell Post Hill. Pradžią 2 val'pp.

Numatyta dienotvarkė:

- Susirinkimo atidarymas
- Dienotvarkės priėmimas
- Mirusiųjų pagerbimas
- Praėjusio metinio susirinkimo protokolo skaitymas ir jo priėmimas

Pranešimai:

- Apylinkės Valdybos pirmininko; Išdininko; Revizijos Komisijos;
- Organizacijų

Diskusijos dėl pranešimų ir jų priėmimas

- Dviejų delegatų į ALB Krašto Tarybos suvažiavimą, Melbourne, gruodžio 28 - 31 dienomis, rinkimas.

Kiti reikalai, pasiūlymai, diskusijos

Susirinkimo uždarymas

Tautos Himnas.

- Po susirinkimo visi yra kviečiami pasilikti užkandžiams ir kavutei.

- P. S. Apylinkės Valdybos rinkimai įvyks per sekančią vsuotinį narių susirinkimą 2011 metais.

ALB Geelong'o Apylinkės Valdyba.

Mūsų naujas e-mail adresas: kaja.jovita@gmail.com

GENUTIS ŽVINAKIS**1934.8.11 - 2010.6.22**

Jis buvo uolus Vytenio Šaulių kuopos ir Romuvėnų narys. Buvo pareigingas ne tik darbe bet ir gyvenime. Genutis dirbo pašto darbininku. Tai buvo jo vienintelė darbo vieta, kurioje išdirbo iki pensijos. Jis dalyvavo bendruomenės veikloje: dainavo „Dainos Sambūryje“, sportavo, buvo renkamas į valdybas. Niekuomet neatsisakydavo padėti. Jam būnant pensijoje jį kviesdavo padirbėti pašte, kai kiti žiūrėdavo sporto varžybas.

Kadangi Genutis buvo uždaro būdo, mažai ką žinome apie jo gyvenimą.

Netikėta mirtis sujaukė ramų Mamos Veros Morkūnienės gyvenimą. Nuo pat gimimo ligi paskutinio atodūsiu Genutis buvo greta mylimos Mamytės, kuri greitai laiku švęs savo 97 metų sukaktį.

Pasigėsime tavęs Lietuvių Namuose, kuriuose būdavai kas sekmadienis. Ilsėkis ramybėje Dangaus karalystėje.

Žeme, kodėl skubi savyje priglausti tuos, kurie teikia viltį, paguodą, kurie savąja jautria ir tauria širdimi, gyvenimą mums atiduoda.

Mylimam sūnui,

a.a. Genučiui Žvinakiui,

staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame Jo mamytę Verą Morkūnienę ir liūdime kartu su Jumis.

Melbourno Lietuvių Parapijos choras, vadovė ir vargonininkė

A. a. Genučiui Žvinakiui

staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo motiną, mūsų ilgametę narę, Verą Morkūnienę, brolius Romą, Šarūną, jų šeimas ir visus artimuosius.

Socialinės Globos Melbourno Moterų Draugija

Buvusiam Vytenio Šaulių Kuopos ir Romuvėnų nariui

a. a. Genučiui Žvinakiui

staiga mirus, nuoširdi užuojauta jo Mamai, broliams ir artimiesiems.

Buvęs Vytenio Šaulių kuopos vadas Albinas Miškinis

SYDNEY LITHUANIAN ANNOUCEMENTS

Pranešame, kad sekancios pamaldos Lietuviams bus liepos 18 d. Lidcombe bažnyčioje įprastu laiku 11,30 val ryto. Informuokite savo artimuosius ir draugus.

Po pamaldų ypatinga popietė "Lietuvių klube Christmas in July-Kalėdos Liepos mėnesį."

Pasišildykite tenai prie muzikos ir Svetlanos lietuviškų patiekalų. Nesigailėsite.

Praneša Katalikų Kultūros Draugija

Australijos Lietuvių Fondui aukoko:

\$50 V. Aukštiejus (\$1060)

a.a Mildos Didelienės atminimui

\$20 J. ir J. Žalkauskai (\$1035), D. Lynikienė (\$860)

a.a. Dalės Bertašienės atminimui

\$10 B. Prašmutaitė (\$3535)

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Audrius Balbata ALF išdininkas

Movie theatre audiences pedal stationary bikes in Lithuania

From April this year, a movie theatre in the Lithuanian capital of Vilnius is adding a new perspective to eco-technology.

Film buffs hoping for a night out to enjoy a screening can forget about a bag of buttery popcorn and a large soft drink. They will be working hard to enjoy their film.

At the "Pasaka" or "Fairytale" art house cinema, the film projector is powered by peddling on stationary bicycles. And people who volunteer to peddle on the bicycles get to watch the film for free.

Powering the theatre's 400-watt projection system is a labour intensive job, with volunteers guaranteed to raise their heart rates throughout the screening.

"Peddling while watching a movie is such an interesting feeling because you are exercising and watching something at the same time," said Simonas Gutautas, who volunteered to peddle during a recent screening.

"The idea of cycling and watching a movie at the same time is super cool — this is entertainment and sports. I am very, very pleased. This is a load of energy," said another volunteer peddler, Monika Kundelyte.

Enthusiasts set up the bikes on special stands inside the screening hall and wire the bike peddles with electric generators attached to the projection system.

"Preparing all eight bicycles takes on average about half an hour. The preparation process consists of setting up the bikes on the special stand after removing the rear tyre, attaching the bike belt to the generator, which turns the electric generator on," said Egidijus Satas, a member of the organising committee for the bikes in cinemas initiative.

This is the first time an audience has been invited to peddle their way through a film screening in Lithuania.

LIETUVOS VARDŲ 1000-MEČIO ISTORIJA

Tešinyš iš "Pažintis su Lietuva Tūkstantmečio knyga 1"

1990 m. birželio 12 d. Aukščiausioji Taryba priėmė Katalikų Bažnyčios Lietuvoje restitucijos aktą.

1990 m. birželio 29 d. Aukščiausioji Taryba paskelbė, kad derybų su SSRS laikotarpiu taikomas Kovo 11-osios Akto moratoriumas. Lietuvos ekonominės blokados pabaiga.

1990 m. rugsėjo 25 d. Aukščiausioji Taryba priėmė Politinių partijų įstatymą, garantuojantį politinių partijų įvairovę ir politinės sistemos demokratiškumą.

1991 m. sausio 8 d. mažmeninių kainų pakėlimo dingstimi komunistinės jėgos nesėkmingai mėgino užimti Parlamento rūmus. Atsistatydino K. Prunskienės vyriausybė.

1991 m. sausio 10 d. SSRS prezidentas M. Gorbačiovas ultimatumu pareikalavo Lietuvoje laikytis sovietinės konstitucijos. Naujos Vyriausybės ministru pirmininku patvirtintas A. Šimėnas.

1991 m. sausio 11 d. Vilniuje sovietiniai kariškiai jėga užgrobė

Krašto apsaugos departamento būstinę ir Spaudos rūmus.

1991 m. sausio 13 d. Sovietinė kariuomenė, panaudojusi ginklą prieš taikius žmones, užgrobė Lietuvos radijo ir televizijos pastatus, Televizijos bokštą. Žuvo 14 žmonių, sužeista ir sužalota apie 700. Patvirtinta nauja G. Vagnoriaus vadovaujama Vyriausybė.

1991 m. sausio 16 d. Vilniaus Antakalnio kapinėse iškilmingai palaidoti sausio 13-ąją žuvę Lietuvos laisvės gynėjai.

1991 m. sausio 17 d. įsteigta Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba.

1991 m. vasario 9 d. įvyko visuotinė Lietuvos gyventojų apklausa. Daugiau kaip trys ketvirtadaliai Lietuvos piliečių pasisakė už konstitucinę nuostatą, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika.

1991 m. vasario 11 d. Lietuvos Respubliką *de jure* pripažino pirmoji užsienio valstybė Islandija.

(Bus daugiau)

Tekstas Česlovo Baužos

Spindulėliai

Kazytės vasaros atostogos

(Tešinyš)

Per atostogas buvo kai kurių mano draugų gimtadieniai. Mano draugei Bec suėjo šešiolik metų. Mes šventei kartu su kitais draugais buvome vakarieniauti restorane „La Porchetta“. Po to visi ėjome prie jūros, o kai grįžom pas Bec namo, valgėm pyragą ir plaukiojom jos baseine. Buvo labai smagu. Mes miegojom palapinėse jos kieme.

Taipogi buvo mano draugės Kath gimtadienis. Aš buvau jos gimtadienio vakarėlyje. Mes valgėm ir žiūrėjom filmus. Tą vakarą atsitiko daug juokingų dalykų, ir mes labai juokėmės, bet aš jau nebeprisimenu kodėl.

Dar buvo draugės Ellie gimtadienio šventė. Mes visi sėdėjom prie stalo ir kalbėjome, po to žaidėm biliardą ir oro ritulį, kuriuos ji turi jų kieme pastatytame poilsio kambaryje. Taipogi klausėmės muzikos.

Per atostogas buvo daug karštų dienų, ir aš daug kartų ėjau prie jūros, nes mes gyvename labai arti jūros - tik penkios minutės pėsčiomis. Aš nemėgtu eiti prie jūros vidury dienos, kai saulė aukštai. Man būna per karšta, ir aš dažniausiai nudegu. Man labiau patinka eiti, kai leidžiasi saulė. Tada oras malonus, ir jūra nurimusi. Taipogi labai gražu matyti saulėlydį. Kai karšta, man labai nepatinka būti namie, nes mes neturim nei oro kondicionieriaus, nei ventiliatoriaus. Labai sunku

atvėsti. Man užtat patinka eiti į prekybos centrą, nes ten būna vėsu. Ir šiaip kai neturiu ką veikti mėgstu eiti į prekybos centrą su draugais. Vienas iš smagiausių dalykų per atostogas yra tai, kad nereikia anksti keltis iš ryto, ir aš galiu gerai išsimiegoti.

Per šias atostogas aš perskaičiau dvi knygas anglų literatūros pamokai. Knygą „Rugiuose prie bedugnės“ parašė rašytojas Salinger, kuris mirė po savaitės, kai aš pabaigiau skaityti jo knyga... Aš apie tai sužinojau televizijos žinių laidoje. Man labai patiko Salingerio knyga. Ji įdomi ir unikali, aš ją perskaičiau per keletą dienų. Salingeris labai geras rašytojas.

Kitą knyga - „Man nebaisu“ - parašė rašytojas Nicolo Ammaniti. Ši knyga man visiškai nepatiko. Pastaruoju metu aš geriu labai daug apelsinų sulčių. Tiesiog labai skanu! Praėjusią savaitę aš per keletą dienų išgėriau keturis litrus apelsinų sulčių. Mama sakė, kad ji valgė daug apelsinų, kai manęs laukėsi. Gal todėl man taip patinka apelsinų sultys...

Šiaip mano atostogos buvo labai smagios ir poilsingos. Dabar prasidėjo mokykla, ir man labai sunku rytais išlipti iš lovos. Bet šiaip ar taip aš visgi išropoju iš lovos, nes reikia mokytis.

Kazytė Petruitytė, 16 metų

Vasario 16-osios koncertas Lietuvių Namuose

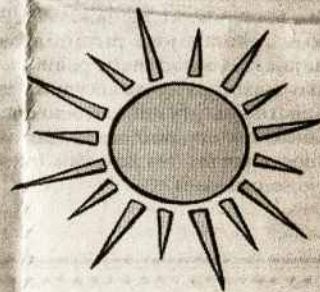
Vasario 16-osios koncertas prasidėjo pusė antros Lietuvių Klube. Prieš tai visi atėjo iš bažnyčios ir pavalgė skaniai pietus, bet mes su mama nevalgėm. Pietus virė Moterų draugija. Po pietų visi susirinko Teatro salėje.

Koncertas prasidėjo su visais bendruomenės kalbėtojais. Ten buvo Melburno lietuvių apylinkės pirmininkas Dr. Paulius Kabaila, Konsulas Andrius Žilinskas, kunigas Algirdas Šimkus ir kiti... Tada mūsų "Dainos Sambūrio" choras padainavo keletą dainelių. Salėje buvo gal šimtas žmonių. Kai aš buvau maža, vasario 16-osios šventė Lietuvių Namuose būdavo daug didesnė. Būdavo labai daug žmonių, kurie atvykdavo pasiklausyti choro, pamatyti šokių grupes ir išgirsti deklamuojamų eilėraščių.

Bet šis vasario 16-osios koncertas buvo labai mažas. Tik choras ir keturios poros šokėjų iš "Gintaro" šokių grupės.

Koncertas greitai pasibaigė ir visi nuvažiavo namo. Lietuvių klubas liko tuščias...

Judrina Kymantaitė, 13 metų

Miglės laiškas mamytei

Mieloji mamyte, su Motinos diena!

Linkiu tau daug džiaugsmo, meilės, ir nesinervinti dėl smulkmenų. Atleisk, kad aš kartais pikta ir nedėkinga, kad pradėdau atsikalbinėti be priežasties. Dar labai atsiprašau, kad sudaužiau tavo mylimiausią puodelį. Bet tu pati geriausia, ir aš tave myliu iki mėnulio ir atgal.

Pamenu, kad manęs pirmoje klasėje paklausė, kodėl aš myliu savo mamą. Atsakaiu - todėl, kad kai aš neužmiegu naktimis, ji šalia manęs sėdi ir supa mane tol, kol užmiegu.

Ji ir dabar tą tikriausiai mielai padarytų, bet garantuoju, kad aš neleisčiau.

Sveikinu su Motinos diena, mama! Aš tave myliu...

Miglė Žvirblytė, 14 metų